

Protocol studeren met een functiebeperking

Avans Hogeschool

Colofon

datum 04-10-2018

auteurs Studentendecanaat

versie 1.0

status Definitief

Inhoudsopgave

1.	Doelstelling van dit protocol	4
2.	Doelgroep studenten met een functiebeperking	4
3.	Uitgangspunten protocol	5
4.	Procedure	6
4.1	Voorlichting aan (aspirant) studenten	6
4.2	Verkennd gesprek met de studentendecaan	6
4.3	Toekenning en realisatie van voorzieningen	7
4.4	Begeleiding en evaluatie tijdens de studie	8
4.5	Dossvorming	9
5.	Bekostiging	9
6.	Kwaliteitsborging protocol	9
	Bijlagen	10

Inleiding

Ongeveer 14% van alle studenten in het hoger onderwijs heeft een functiebeperking en ervaart belemmeringen bij het studeren (Jaarrapport Studeren met een functiebeperking 2017 CHOI). Deze grote groep studenten heeft er belang bij dat er goede afspraken worden gemaakt over de wijze waarop zij kunnen worden begeleid en gefaciliteerd door Avans Hogeschool, zodat zij hun studie succesvol kunnen doorlopen.

Daarnaast zijn er wettelijke kaders die hogescholen ertoe verplichten voldoende maatregelen te nemen. Tot deze kaders behoren de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte' (WGBh/cz)

Dit protocol Studeren met een functiebeperking heeft tot doel inzichtelijk te maken welke faciliteiten en voorzieningen Avans Hogeschool aan studenten met een functiebeperking kan bieden, voor wie ze zijn bedoeld en hoe ze aangevraagd kunnen worden.

1 Doelstelling van dit protocol

Avans Hogeschool wil dat studenten met een functiebeperking gelijke kansen hebben op het behalen van een diploma. Dit wordt bereikt door de toegankelijkheid van het onderwijs te vergroten en de kans op studievertraging voor studenten met een functiebeperking te verkleinen.

Door een heldere werkwijze op te stellen is voor alle medewerkers en betrokken studenten duidelijk welke procedures gelden, welke ondersteuning Avans Hogeschool kan bieden en hoe deze kan worden verkregen.

2 Doelgroep studenten met een functiebeperking

Studenten met een functiebeperking zijn studenten met een lichamelijke beperking, chronische ziekte, psychische beperking of andere stoornis die de studievoortgang kan beïnvloeden.

Voorbeelden: visuele, auditieve en motorische beperkingen, stoornissen in taal (dyslexie), rekenen (dyscalculie), spraak, uithoudingsvermogen, geheugen/concentratievermogen en orgaanfuncties, fobieën, depressies, epilepsie, reuma, M.E., chronische RSI, zware migraine, stoornissen in het autistisch spectrum, PDD-NOS en AD(H)D.

Een functiebeperking kan tijdelijk of structureel zijn. De aard en ernst van de functiebeperking kan verschillen per persoon, net als de invloed die de functiebeperking heeft op de studievoortgang. Daarom wordt altijd in overleg met de individuele student bekeken welke tijdelijke of structurele ondersteuning of faciliteiten de student nodig heeft.

De functiebeperking moet door een arts of medisch specialist of namens een erkende instantie zijn vastgesteld. De student dient deze verklaring op schrift te overleggen.

3 Uitgangspunten protocol

- Rechtsgelijkheid voor studenten met en zonder functiebeperking (zie bijlage 1 Wet- en regelgeving)
- Gezamenlijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid van student en onderwijsinstelling
- De eindcompetenties die door de opleiding zijn vastgesteld zijn bindend voor het behalen van een diploma
- In het opleidingstraject naar het behalen van het diploma worden aanpassingen verricht vanuit de behoefte van de student, waarbij de student fungeert als ervaringsdeskundige
- De mogelijkheden van de student, niet de onmogelijkheden, vormen het uitgangspunt voor het zoeken naar voorzieningen (op maat)
- Bij de keuze voor een bepaalde oplossing, is de beperking van de student bepalend
- Het nalaten van een doeltreffende voorziening (op maat) kan alleen gerechtvaardigd zijn, wanneer deze voorziening een 'onevenredige belasting' vormt voor de onderwijsinstelling¹. Voor een toelichting inzake de term 'onevenredige belasting' zie bijlage 6.

---

¹ Conform WGBh/cz (zie bijlage 1); jurisprudentie omtrent interpretatie van de term 'onevenredige belasting' wordt opgebouwd via uitspraken van de Commissie Gelijke Behandeling.

4 Procedure

4.1 Voorlichting aan (aspirant) studenten

Voor (aspirant) studenten met een functiebeperking is het belangrijk te weten welke faciliteiten en voorzieningen er bij Avans Hogeschool beschikbaar zijn en bij wie ze hiervoor terecht kunnen. Voor aankomende studenten is daarnaast informatie over de haalbaarheid van de opleiding belangrijk.

Aspirant studenten worden o.a. via open dagen, website en individuele gesprekken geïnformeerd over de mogelijkheden m.b.t. studeren met een functiebeperking bij Avans Hogeschool. Studenten die tijdens hun intakegesprek aangeven dat ze een functiebeperking hebben, krijgen het advies een afspraak te maken met een studentendecaan.

Na inschrijving worden studenten er tijdens de introductie en in voortgangsgesprekken met de studieloopbaanbegeleider nogmaals op geattendeerd dat ze een afspraak kunnen maken met de studentendecaan wanneer er sprake is van een functiebeperking die (mogelijk) invloed heeft op hun studievoortgang. In onze voorlichting stimuleren we de (aspirant) student met een functiebeperking om dit zo snel mogelijk te doen.

De student met een functiebeperking is zelf verantwoordelijk om een afspraak te maken met de studentendecaan.

4.2 Verkennend gesprek met de studentendecaan

De studentendecaan stelt vast dat er sprake is van een functiebeperking op grond van een schriftelijke verklaring (zie hoofdstuk 2).

De studentendecaan bespreekt met de (aspirant) student welke belemmeringen er kunnen zijn t.a.v. de studie en welke ondersteuning en faciliteiten er mogelijk ingezet kunnen worden om studieovertraging te voorkomen. De (aspirant student) kan een ouder of begeleider meenemen naar het gesprek.

Het gesprek met de studentendecaan geeft zicht op de haalbaarheid van de studie, de mogelijkheden van de student en de opleiding wat betreft het studietraject op de opleiding zelf, de stage periode en de arbeidsperspectieven. Daarnaast wordt duidelijk welke voorzieningen geschikt en noodzakelijk zijn voor de student. Dit wordt besproken aan de hand van het inventarisatieformulier Studeren met een functiebeperking (zie bijlage 3).

Als er sprake is van functiebeperkingen die leiden tot aanpassingen in de onderwijsvoorzieningen en/of bij sterke twijfel over haalbaarheid van de eindtermen volgt een tweede gesprek met een vertegenwoordiger van de opleiding². Als de student daar geen bezwaar tegen heeft kan deze vertegenwoordiger van de opleiding ook meteen bij het eerste gesprek met de decaan aansluiten.

---

² De opleiding wijst een medewerker aan waarmee de studentendecaan in contact kan treden; veelal is dit de contactpersoon Handicap & Studie van de opleiding of de eerstejaarscoördinator.

Op basis van de gesprekken met de studentendecaan en indien nodig een vertegenwoordiger van de opleiding, krijgt een (aspirant) student een duidelijk beeld van de haalbaarheid van de opleiding en kan hij bepalen of hij zich wil aanmelden voor de opleiding en/of welke voorzieningen hij wil aanvragen.

Een aankomende student kan ondanks een negatief advies over haalbaarheid van de opleiding, besluiten de inschrijving voor de opleiding te handhaven.

De gegevens uit het verkennende gesprek functiebeperking worden door de studentendecaan vastgelegd in Osiris. Met toestemming van de student worden deze gegevens eveneens verstrekt aan de contactpersoon Handicap en Studie van de opleiding.

4.3 Toekenning en realisatie van voorzieningen

De studentendecaan bespreekt met de (aspirant) student welke voorzieningen geschikt en noodzakelijk zijn voor de student. Dit kunnen materiele voorzieningen, examen/tentamenvoorzieningen en/of onderwijsvoorzieningen zijn. Een overzicht van mogelijke voorzieningen die bij Avans Hogeschool toegekend kunnen worden is te vinden in bijlage 2.

De examencommissie besluit jaarlijks voor welke voorzieningen de studentendecaan wordt gemandateerd. Dit mandaat aan de studentendecaan wordt schriftelijk (gespecificeerd) door de examencommissie vastgelegd.

Maatwerkvoorzieningen

Maatwerkvoorzieningen kunnen na overleg met de studentendecaan bij de examencommissie aangevraagd worden. Voor aanvraag van maatwerkvoorzieningen dient de student relevante (originele medische) verklaringen te kunnen overleggen aan de studentendecaan.

De examencommissie is eindverantwoordelijk voor de toekenning van maatwerkvoorzieningen. De studentendecaan adviseert de examencommissie over noodzaak en de aard van voorzieningen op maat. De studentendecaan kan hierbij gebruik maken van het formulier Advies aan examencommissie (bijlage 3).

De examencommissie beoordeelt aan de hand van de opbouw, inhoud en eindtermen van het curriculum en op basis van het advies van de studentendecaan welke voorzieningen op maat de opleiding aan de student kan bieden.

De gemaakte afspraken over toegezegde begeleiding, regelingen en voorzieningen op maat worden door de examencommissie van de opleiding vastgelegd. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van het formulier Onderwijsovereenkomst studeren met een functiebeperking (bijlage 5).

De onderwijsovereenkomst wordt door de academiedirectie ondertekend, aangezien deze verantwoordelijk is voor de eventuele financiële consequenties van de overeenkomst.

De studentendecaan ontvangt een kopie van het besluit van de directie/examencommissie en vermeldt toegekende materiële en/of tentamen/examen voorzieningen in Osiris. Daarbij wordt ook vermeld of een voorziening tijdelijk of voor de gehele duur van de studie is toegekend.

De contactpersoon Handicap en studie vanuit de opleiding is verantwoordelijk voor de realisatie van en de communicatie over de onderwijsvoorzieningen in de onderwijsovereenkomst van de student. Eventueel speelt de studentendecaan een ondersteunende rol naar student en begeleider.

De contactpersoon Handicap en studie van de opleiding is verantwoordelijk voor het digitaal vastleggen van de informatie en voortgang van de onderwijsvoorzieningen in Osiris.

Bij de toekenning en realisatie van voorzieningen worden in het kort de volgende stappen doorlopen:

- De studentendecaan inventariseert met de student welke voorzieningen geschikt en noodzakelijk zijn voor de student.
- De student levert voor aanvraag van maatwerkvoorzieningen relevante (originele medische) verklaringen aan bij de studentendecaan.
- De student dient voor aanvraag van maatwerkvoorzieningen een verzoek in bij de examencommissie. De studentendecaan adviseert de examencommissie.
- Maatwerkvoorzieningen waarvoor de examencommissie de studentendecaan heeft gemandateerd kunnen direct door de studentendecaan worden toegekend.
- De examencommissie neemt een besluit over toekenning van maatwerkvoorzieningen.
- Toegekende examen/tentamenvoorzieningen worden door de studentendecaan in Osiris opgenomen. De examencommissie informeert de studentendecaan hierover.
- De coördinator Handicap en studie is verantwoordelijk voor de realisatie van en communicatie over toegekende onderwijsvoorzieningen.

4.4 Begeleiding en evaluatie tijdens de studie

De gemaakte afspraken over toegekende begeleiding, regelingen en voorzieningen worden op verzoek van de student door de studentendecaan met de student geëvalueerd. Indien nodig neemt de studentendecaan hierin het initiatief. De academie wordt hierbij betrokken: er wordt een doorkijk gemaakt naar verdere studiejaren i.v.m. stage en afstuderen.

Op deze manier worden mogelijke knelpunten vroegtijdig gesignaleerd en kan de onderwijsovereenkomst zo nodig bijgesteld worden door de examencommissie.

4.5 Dossiervorming

- Een kopie van de medische verklaring of een bevestiging van een diagnose of behandeling bij een zorgverlener. Te archiveren door de studentendecaan in Osiris
- Een verslag van met de student gevoerde gesprekken. Te archiveren door de studentendecaan in Osiris.
- Indien van toepassing een kopie van de Onderwijsovereenkomst. Te archiveren door de examencommissie van de betreffende opleiding.
- Vastleggen van toegekende voorzieningen. Te archiveren door de studentendecaan in Osiris.
- Indien nodig verslagen van evaluatiegesprekken met de student. Te archiveren door de studentendecaan in Osiris.
- Indien van toepassing vastleggen van de informatie over en realisatie van toegekende onderwijsvoorzieningen. Te archiveren door de contactpersoon Handicap en studie in Osiris.

5 Bekostiging

Een student met een functiebeperking kan in overleg met een studentendecaan binnen een academie een beroep doen op 10 uur extra individuele begeleiding, bovenop de reguliere studiebegeleiding per studiejaar. De academies wordt geadviseerd om voor minstens 10% van haar studentenpopulatie deze uren te reserveren³. Er zijn een aantal academies die ruim boven het gemiddelde zitten. Deze academies wordt dan ook geadviseerd om meer uren te reserveren.

6 Kwaliteitsborging protocol

Om de kwaliteit van dit protocol te kunnen waarborgen komt een klankbordgroep jaarlijks bijeen om de stand van zaken ten aanzien van studeren met een functiebeperking te evalueren. Aanpassingen naar aanleiding van de evaluatie zullen in het protocol opgenomen worden. De klankbordgroep bestaat uit medewerkers van academies, DMCS, DIF en LIC.

---

³ Uitgangspunt is dat elke student met functiebeperking minimaal een kwartier voor extra begeleiding per onderwijsweek nodig heeft. Uitgaande van 40 onderwijsweken in een studiejaar, betekent dit dat er voor elke student met een functiebeperking dus 10 uur extra gerekend (1 kwartier x 40 weken) wordt. Als een academie 100 studenten heeft, dan is er 10 (10% v.d. populatie) x 10uur = 100 uur extra tijd gereserveerd voor begeleiding.

Bijlagen

Bijlage 1	Wet- en regelgeving
Bijlage 2	Overzicht voorzieningen
Bijlage 3	Inventarisatieformulier studeren met een functiebeperking
Bijlage 4	Formulier advies aan examencommissie
Bijlage 5	Onderwijsovereenkomst studeren met een functiebeperking
Bijlage 6	Uiteenzetting term 'onevenredige belasting'

Bijlage 1   Wet- en regelgeving

*** WHW**

In de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek zijn de rechten van studenten in het algemeen aangegeven, maar er is ook een aantal specifieke bepalingen opgenomen omtrent de rechten voor studenten met een functiebeperking.

WHW-rechten studenten in het algemeen

a.   Toelating (voorwaarden inschrijving)

De inschrijving bij een HO-instelling staat open voor degene die voldoet aan de vooropleidingseisen en toelatingseisen zoals deze in de WHW zijn gesteld. (WHW, artikel 7.37).

Toelating tot de opleiding kan niet worden geweigerd op grond van een functiebeperking. Dit geldt tevens in de situatie waarbij de opleiding van mening is dat de functiebeperking een belemmering vormt voor het behalen van de eindtermen/kernkwalificaties van de opleiding. Kernkwalificaties kunnen niet worden omgezet of vertaald naar toelatingseisen.

b.   Elke ingeschreven student heeft recht op:

- . deelname aan onderwijs, het afleggen van tentamens;
- . toegang tot bij de instelling behorende inrichtingen en verzamelingen;
- . gebruik te maken van ten behoeve van studenten getroffen voorzieningen; waaronder begrepen de diensten van een studentendecanaat en studiebegeleiding (WHW, artikel 7.34).

WHW-rechten studenten met een functiebeperking

a.   Tentamenvoorzieningen

'In de Onderwijs- en Examenregeling (OER) wordt tenminste geregeld (...) de wijze waarop lichamelijk of zintuiglijk gehandicapte studenten redelijkerwijs in de gelegenheid worden gesteld de tentamens af te leggen' (WHW, artikel 7.13, lid 2 sub m).

b.   Financiële ondersteuning

In de WHW is vastgelegd dat de instelling voorzieningen voor financiële ondersteuning moet treffen voor de student met vertraging als gevolg van functiebeperkingen (WHW, artikel 7.51).

Avans Hogeschool heeft deze passage in de wet vertaald in de regeling Profileringsfonds als onderdeel van het studentenstatuut.

* WGBh/cz

Sinds 1 december 2003 is de 'Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte' (WGBh/cz) van kracht. In deze wet is het volgende bepaald:

- Er mag geen onderscheid gemaakt worden (direct noch indirect) vanwege handicap of chronische ziekte (bij het verlenen van toegang tot en het aanbieden van beroepsonderwijs, het afnemen van toetsen tijdens de opleiding en het afsluiten van beroepsonderwijs).
- de onderwijsinstelling is verplicht tot het treffen van doeltreffende aanpassingen als de student daarom vraagt, mits de aanpassing geen 'onevenredige belasting' vormt voor de hogeschool of universiteit.

Het maken van direct onderscheid is gerechtvaardigd in de volgende situaties, wanneer:

- onderscheid maken nodig is ter bescherming van de veiligheid en gezondheid
- het onderscheid een regeling, een norm of praktijk betreft die tot doel heeft specifieke voorzieningen en faciliteiten te creëren of in stand te houden ten behoeve van personen met een handicap of chronische ziekte (sociaal beleid)
- het onderscheid een specifieke maatregel betreft die tot doel heeft personen met een handicap of chronische ziekte een bevoorrechte positie toe te kennen (om feitelijke nadelen van handicap of chronische ziekte op te heffen of te verminderen) en het onderscheid staat in een redelijke verhouding tot dat doel (positieve actie beleid)

* WSF

In de Wet Studiefinanciering (WSF 2000) is opgenomen dat studenten bij studievertraging door overmacht op grond van handicap of chronische ziekte recht hebben op financiële voorzieningen.

Studiefinanciering studenten met functiebeperking bij studievertraging

- a) Recht op prestatiebeurscompensatie
- b) Recht op een jaar extra studiefinanciering
- c) Recht op overschrijding van de maximale leeftijdsgrens
- d) Recht op omzetting van de hele prestatielening op grond van de Wajong

Studiefinanciering studenten met functiebeperking bij niet (tijdig) afstuderen

- a) Recht op verlenging van de diplomatermijn
- b) Recht op omzetting van de hele prestatielening in een gift
- c) Recht op nieuwe studiefinanciering bij een nieuwe studie

Om in aanmerking te komen voor de voorzieningen in het kader van de WSF moeten studenten aan nadere voorwaarden voldoen. Het aanvragen van de aangegeven financiële voorzieningen voor studenten met een functiebeperking in het kader van de WSF verloopt altijd via de studentendecaan.

* Kader-OER Avans Hogeschool

In de kader-OER voor Avans Hogeschool zijn op basis van de tekst in de WHW, WGBh/cz en WSF diverse passages opgenomen.

* Bezwaar en beroep

Indien een student met een functiebeperking het niet eens is met de onderwijsovereenkomst, opgesteld door de examencommissie van de opleiding, kan de student zich beroepen op de algemene bezwaar-en beroepsprocedure van Avans Hogeschool. Deze bezwaar-en beroepsprocedure maakt deel uit van het Studentenstatuut. Beide documenten zijn te vinden op het Avans Intranet (Iavans).

Bijlage 2   Overzicht mogelijke voorzieningen

De studentendecaan bespreekt met de (aspirant) student welke voorzieningen geschikt en noodzakelijk zijn voor de student. Voor de faciliteiten die kunnen worden toegekend aan studenten met een functiebeperking is onderscheid gemaakt in materiele voorzieningen, examen/tentamenvoorzieningen en onderwijsvoorzieningen. De voorzieningen zijn onderverdeeld in drie categorieën:

- Categorie A= standaard aanwezig bij Avans Hogeschool voor alle studenten
 Categorie B= veelvoorkomende voorzieningen, maar die niet voor iedereen gelden; deze moeten aangevraagd worden via het studentendecanaat
 Categorie C= maatwerk. In overleg met het studentendecanaat en de opleidingen. De maatwerk voorzieningen worden toegekend via de opleidingen. Soms is het aanbod van voorzieningen nog in ontwikkeling.
 N.B. Materiële voorzieningen en tentamen/examenvoorzieningen uit categorie C kunnen alleen dan definitief toegekend worden na overleg met servicemanagement DIF.

Aan onderstaande lijst kunnen geen rechten worden ontleend

1. Materiële voorzieningen	A	B (na advies decaan)	C (na advies decaan)
Aanbieding lesmateriaal			
Braille (zelf regelen)			X
Dictaten	X		
Digitaal (cd-rom/netwerk/internet)	X		
Geluid- en beeldopname			X
Kleurcontrast (beeldscherm)	X		
Overzichtelijke lay-out	X		
Vergroot lettertype op papier			X
Communicatiehulpmiddelen			
Beeldschermvergroting	X		
Brailleprinter			X
Brailletoetsenbord			X
Deelnemen via webcam			X
Individuele apparatuur voor geluidsversterking			X
Kurzweil 3000/Readspeaker + Scannen		X	
College live op internet Streaming video			X
Videopresentatie			X
Gebouw/lokalen/inrichting			
Aangepast werkblad en stoel (alle bureaus en bureaustoelen zijn instelbaar, in LIC enkele elektrisch instelbare bureaus)		X (Xplora)	X

Beperken lokaalwisseling/grote afstanden			X
Concentratieruimten / prikkelarme studieruimte		X	
Individuele studieruimte (voor video/audiomateriaal)	X		
Aangepaste/extra verlichting			X
Kluisje (op geschikte hoogte)	X		
Toegang lift	X (B/TB) ⁴	X (DB)	
Toegang mindervaliden toilet	X*		
Ringleiding	X (grote collegezalen)		X
Ruimte		X	
Toegankelijk/aangepast lokaal/collegezaal	X*		
Toegankelijke, aangepaste studieruimte/mediatheek	X		
Algemene gehandicapten parkeerplaatsen		X	
2. Tentamen/examenvoorzieningen	A	B (na advies decaan)	C (na advies decaan)
Tentamens/toetsen/regels			
A3-formaat		X	
Absentieregeling/aanwezigheidsversoepling practica			X
Assistentie (boeken hanteren, zoeken tekst bij openboektentamen)			X
Docent bij wie student zich veilig voelt bij assessments			X
Handelingen die je niet uit kunt voeren, mondeling beschrijven			X
Herkansingen en tentamens op gunstige tijden/dagen (wegens vermoeidheids/concentratieproblemen)			X
Aanpassing van de tentamenvorm			X
Practicumles is op video beschikbaar			X
Vaste partner bij practica			X
Verlenging tijd bij schriftelijke toetsen, uitgezonderd papers, werkstukken, verslagen en eindscripties		X	
Verlenging deadlines van werkstukken/scripties			X
Tentamen afleggen in aparte ruimte waar men tussentijds kan ontspannen (U-lokaal)			X
Tentamen in delen afleggen			X

⁴ Vanuit de parkeergarage locatie Tilburg kan alleen de goederenlift worden gebruikt

* M.u.v. noodlokalen 's-Hertogenbosch

Niet meerekenen van spelfouten en/of grammaticale fouten			X
Hulpmiddelen bij tentamens			
Antwoorden computer/laptop met adequate spellingscorrectie software			X
Antwoorden schriftelijk tentamen op voicerecorder in kunnen spreken			X
Computer/spraaksynthese (Kurzweil 3000/Readspeaker)		X	
Gesprekken/vaardigheden op video			X
Opgave in duidelijke letter punt 12, regel afstand 1,5. goede lay-out	X		
Kleurgebruik/contrast geschikt gebruiken	X		
Lezen/toelichten door buddy (plaatjes/grafieken, etc.)			X
MP3-/CD speler voor tentamen vragen			X
Computer/laptop voor tentamen vragen		X	
Woordenboek		X	
Rekenmachine			X
3. Onderwijsvoorzieningen	A	B (na advies decaan)	C (na advies decaan)
Planning van het onderwijs			
Absentieregeling/aanwezigheidsversoepeling			X
Aanpassen rooster/spreiden van onderdelen met aanwezigheidsplicht			X
Lessen clusteren			X
Modules spreiden/plannen			X
Op gunstige dagen/tijden werkgroepoverleg			X
Periodieke, structurele voortgangsgesprekken			X
Spreiden lesdagen			X
Spreiden verplichte colleges			X
Spreiden stages over een langere periode			X
Spreiden tentamens			X
Spreiden inleverdata			X
Werken in kleine groepen			X
Extra begeleiding			
Begeleiding/training in assertiviteit/faalangst/sociale – communicatieve vaardigheden (studentendecanaat)		X	
10 uur extra individuele begeleiding bovenop de reguliere studiebegeleiding per studiejaar.			X

Werkgroepen/presentaties			
Alternatieve opdracht i.p.v. werkgroepopdracht			X
Competenties m.b.t. groepswork op alternatieve manier bewijzen			X
In kleine groep presenteren			X
Ingesproken stukken inleveren			X
Meedoen aan beperkt aantal opdrachten/werkgroep			X
Opdracht in delen maken/inleveren			X
Spredien inleverdata werkstukken			X
Spredien presentaties/werkgroepoverleg			X

Bijlage 3 Inventarisatieformulier studeren met functiebeperking

Studentendecaan:

Datum gesprek:

Personalia	
Achternaam + voorletters	
Roepnaam	
Geboortedatum	
Straat + huisnummer	
Postcode+ Woonplaats	
Telefoon	
Telefoonnummer mobiel	
E-mailadres privé	
E-mailadres school	
Studentnummer	
Opleiding	
Oriëntatie	
aard van de functiebeperking (<i>Klachten, beperkingen, sterke kanten, eventuele prognose</i>)	
diagnose sinds: gesteld door:	
medische verklaring gezien:	Ja/nee
Korte omschrijving beperkingen	
Schoolloopbaan tot nu toe	
vooropleiding(en): hoe lang over gedaan? diploma behaald?	
speciale begeleiding en/of voorzieningen? Welke: contactpersoon:	
schoolervaringen: (o.a. gepest, vrienden, leuk, vervelend, saai)	
Sociale situatie	
woonsituatie:	
zelfstandigheid: (wat doe je zelf, waar hulp bij nodig)	
steun van de omgeving:	
externe begeleiding door:	

Inventarisatie	
Studiekeuze	
gekozen opleiding: afstudeerrichting:	
studie- en beroepentest gedaan? studiekeuze gemaakt op grond van: welk beroepsperspectief heeft de student voor ogen:	Ja/nee
deelname introductie: voorzieningen nodig?	Ja / nee / n.v.t.
Knelpunten verwacht tijdens de studie	
aanwezigheid	
toegankelijkheid gebouw	
belastbaarheid (fysiek / psychisch)	
planning, organisatie van de studie	
gebruik apparatuur	
groepswork / projecten	
sociale vaardigheden assertiviteit, presenteren	
(on)begrip medestudenten	
college volgen	
informatievoorzieningen <i>bijv.</i> <i>roosterwijzigingen, ziekte docenten</i>	
toetsen / tentamens / examens	
BSA norm (is er bij aanvang al kans op studievertraging?)	
studiefinanciering	
stage /afstuderen	
ADL (Algemene dagelijkse levensverrichtingen)	
anders (reizen,..... ?)	
Gewenste hulpmiddelen / aanpassingen	
aanpassingen in het gebouw / onderwijsruimten	
aanpassing eventuele aanwezigheidsplicht	
roostering activiteiten	
verlenging studieduur	
aanpassing apparatuur	
vervangende opdrachten / studieonderdelen	
aanpassing begeleiding bij specifieke onderwijsactiviteiten	
aanpassing toetsen / tentamens / examens	
hulpmiddelen	
anders:	

Realisatie	
Afspraken op het gebied van begeleiding	
gecoördineerd door:	Studentendecaan
aanspreekpunt voor student:	Coördinator h&s / slb / anders
verstrekken informatie aan: 0 docenten, wie, welke info:	
0 medestudenten, wie, welke info:	
Aanpassingen aangevraagd bij de examencommissie toelichting:	Ja / nee / niet nodig
bij DIF: toelichting:	Ja / nee / niet nodig
Vervolggesprekken	
Met studentendecaan	
over realisatie aanpassingen / hulpmiddelen	
voor 1 februari i.v.m. studiefinanciering (bij propedeuse)	
evaluatie van de gemaakte afspraken / voorzieningen	
anders	
Met coördinator h&s / SLB	volgens planning opleiding. Ja /nee anders:
slotopmerkingen	

Bijlage 4   Formulier advies aan examencommissie

Advies voorzieningen studentendecaan aan examencommissie

A)   Student(e):
         Studentnummer:
         Geboortedatum en plaats:

B)   Studentendecaan:

C)   Opleiding:

De studentendecaan adviseert dat bovengenoemde student in zijn/haar opleiding de volgende onderwijsvoorzieningen op maat nodig heeft om deze succesvol af te ronden:

Toelichting noodzaak voorzieningen op maat:

Datum:

Zodra bovenstaand advies wordt toegekend en vastgelegd, ontvangt de studentendecaan een kopie van de onderwijsovereenkomst studeren met een functiebeperking.

NB. De student kan op basis van het besluit van de examencommissie, ondanks een negatief advies voor haalbaarheid van de opleiding, besluiten de inschrijving voor de opleiding te handhaven.

Bijlage 5   Onderwijsovereenkomst studeren met een functiebeperking

Onderwijsovereenkomst studeren met een functiebeperking

Onderstaande personen komen het volgende overeen:

A)   Student(e)   :
          Geboortedatum en plaats   :
          Studentnummer   :
          Opleiding   :
          Diagnose   :

B)   Naam voorzitter examencommissie:

De student(e) heeft op grond van wettelijke regelgeving en hogeschoolbeleid inzake studeren met een functiebeperking recht op de hierna aangegeven voorzieningen op maat en wel (voor overzicht zie bijlage 2 uit Protocol studeren met een functiebeperking)

Bij alle onderwijsactiviteiten:

Theorie/colleges:

Practica:

Projecten/werkgroepen/studieopdrachten:

Stage:

De volgende studieonderdelen:

Geldigheidsduur van de overeenkomst

Deze overeenkomst geldt (onder voorbehoud van tussentijdse wijziging) voor de periode van:

- 0 de gehele opleiding van de student(e)
- 0 het gehele studiejaar .....
- 0 de periode van ..... tot .....

Evaluatie van de overeenkomst

Afspraken gemaakt in deze overeenkomst, worden in onderstaand tijdsbestek geëvalueerd:

- elk onderwijsblok
- elk half jaar
- elk studiejaar

Evaluatie met de student vindt plaats op initiatief van de contactpersoon handicap en studie van de opleiding, met de volgende personen:

- contactpersoon handicap en studie van de opleiding
- studieloopbaanbegeleider
- studentendecaan
- anders, namelijk:

Plaats :
Datum :

Student :
(Handtekening)

Namens de examencommissie:
(Handtekening)

Namens de directie van Academie:
(Handtekening)

Bijlage 6 De term 'onevenredige' belasting in de wet gelijke behandeling

Toelichting

Bij de behandeling van het wetsvoorstel werd het volgende opgemerkt: *In het begrip – onevenredige belasting – ligt een belangenafweging besloten. Op voorhand is niet te bepalen wanneer een aanpassing ten behoeve van een gehandicapte leerling of werknemers onevenredig is. Dit zal per specifiek geval en aan de hand van de omstandigheden beoordeeld moeten worden door de onderwijsinstelling of de werkgever. Indien er een geschil ontstaat over deze beoordeling kan dit geschil ter toetsing aan het College voor de Rechten van de Mens of de rechter voorgelegd worden. Om het College voor de Rechten van de Mens en de rechter een richtlijn mee te geven, zijn in de memorie van toelichting niet-limitatief, wegingsfactoren beschreven die een rol kunnen spelen bij de beoordeling van de vraag of er sprake is van een gelijkwaardig alternatief. Daarbij zal het criterium van een gelijkwaardig alternatief in de regio een rol spelen. Is er wel een gelijkwaardig alternatief dan zal er eerder sprake zijn van een onevenredige belasting, dan wanneer er geen gelijkwaardig alternatief is.*

In de Memorie van Toelichting worden o.a. de volgende wegingsfactoren genoemd: omvang instelling, kosten, financiële draagkracht, operationele haalbaarheid, mogelijke aantasting belang andere deelnemers aan het onderwijs.